

Jean-Henry Dunant –

'Rode Kruis en Rode Halve Maan en Rode Diamant Beweging' –
Geneva Red Cross Conventions

De 'Conventies van Geneve' is de verzamelnaam voor vier Verdragen, waarvan de eerste oorspronkelijk ingegeven door Jean-Henri Dunant.

Op 8 mei 1828 wordt Jean-Henri Dunant geboren, de initiator van het idee voor de Rode Kruis Organisatie. Aan het eind van de 19e eeuw wanneer hij zich aansluit bij de 'Witte Banier' vredesbeweging, is hij vrijwel vergeten. Uiteindelijk komt de algemene erkenning met de allereerste uitreiking van de Nobelprijs voor de Vrede in 1901. Hij overlijdt in 1910.

Humanitaire hulp in tijd van oorlog

Zeker is er in vroegere tijden al aandacht geweest voor de humanitaire crisis van slachtoffers van oorlog. Maar niet eerder was onpartijdige hulp door een onafhankelijk orgaan geregeld, en al helemaal niet door een onafhankelijk internationaal orgaan. We kennen de naam en reputatie van Florence Nightingale, Clara Barton en anderen uit de 19e eeuw.

1939 Finland: 'Solférino'

In 1862 publiceert Henry Dunant zijn 'Un Souvenir de Solférino'. In dat werk beschrijft hij de ervaringen die hij opdeed na confrontatie van de gevolgen bij oorlog in Solférino, 1859. De hulp die hij bood aan ieder slachtoffer, ongeacht van welke partij en de navolging daarvan door de vrouwen van Castiglione. De voorstellen die hij in zijn es-

1957 DDR: Jean-Henry Dunant

say doet vinden vrijwel overal in Europa gehoor.

1863: International Standing Commission for Aid to Wounded Soldiers

Op instigatie van Gustav Moynier, Voorzitter van de 'Geneva Public Welfare Society' (een filantropische organisatie), neemt Henri Dunant in februari 1863 deel aan een bijeenkomst die zijn voorstellen onderzoekt op praktische haalbaarheid. Er wordt een Comité gevormd bestaande uit 5 burgers uit Geneve die zich het 'International Standing Commission for Aid to Wounded Soldiers' noemt.

1939 Zwitserland

De president ervan is Generaal Dufour. De leden Moynier, Dunant, Dufour, Louis Appia en Théodore Maunoir, worden beschouwd als de oprichters van het Rode Kruis.

Van 26 tot 29 Oktober 1863 met de eerste Internationale Confe-

rentie worden zaken besproken als de opzet van hulpverlening comités, de neutrale status voor gewonden, het organiseren van Conferenties, het bevorderen van Nationale organisaties en het opstellen van een Conventie voor de 'Rode Kruis Organisatie'.

1864: Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded in Armies in the Field

Op 22 augustus 1864 wordt de 'Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded in Armies in the Field', de zgn. 'Eerste Conventie van Geneve' ondertekend door 12 Europese Staten.

De Conventie betreft de behandeling van oorlogsslachtoffers en bescherming van gewonde soldaten in medische ploegen.

Het embleem van het Rode Kruis, de geïnverteerde Zwitserse vlag, wordt verklaard ziekenverblijven, ambulances en de medische staf te neutraliseren.

Van 1864 tot 1910 zal Gustave Moynier de President van de organisatie blijven. Secretaris tot 1867 is Dunant.

In 1864 zijn er 7 Nationale Organisaties, in 1914, 45. In 1899 hebben minstens 50 Staten Conventie ondertekent.

Henri Dunant

Gedurende de Frans-Duitse oorlog richt Henri Dunant op 21 september 1870 de 'Universal Provident Association in Favour of the Citizens under Arms' op.

In 1901 is Jean-Henri Dunant samen met Frédéric Passy de eerste die de Nobelprijs voor de Vrede in ontvangst mag nemen

De organisatie is bedoeld als complementair aan het Rode kruis.

Het doel is om op materieel, moreel en cultureel gebied steun te geven, en om toekomstige oorlog uit te bannen door de oorzaken aan te pakken. Vanaf maart 1873 richt zijn aandacht zich ook op de toestand van de arbeiders.

1906: Convention for the wounded, sick and shipwrecked members of armed forces at sea

Op 20 oktober 1868 aanvaarden vertegenwoordigers van 14 landen gelijke artikelen als in de Conventie van 1864 van het Rode kruis, voor oorlog op zee. De artikelen worden vanwege oorlog echter niet geratificeerd.

Maar op instigatie van de 1e Haagse Vredesconferentie, komen de artikelen weer onder de

aandacht en wordt verzocht om aanpassing van de Conventie.

In 1906 wordt dan de 'Convention for the wounded, sick and shipwrecked members of armed forces at sea' toegevoegd. het is een uitbreiding van de principes van de eerste Conventie naar oorlogen op zee (en dus naar schipbreukelingen).

1921: International Information and Aid Bureau for displaced persons

Gedurende de Russisch-Osmaanse oorlog van 1875-1878, installeert het Internationaal Co-

Uniform van rond 1900, ansicht

Eerste zegelserie met het embleem van de Rode Halve Maan (hier op armband), Turkije dienst V3

mité van het Rode Kruis (ICCR) een Internationaal Informatie en Hulpverlening Bureau in Triest. Het levert haar diensten vooral voor verdrevenen en ontheemden van de oorlog.

Gedurende diezelfde oorlog, in november 1876 deed Turkije het verzoek om het embleem van het Rode kruis te mogen vervangen voor de Rode Halve Maan. Rusland accepteerde het embleem in mei 1878.

Het probleem van de ontheemden nam groteske vormen aan gedurende de Russische Revolutie in 1917. Meer dan een mil-

joen vluchtelingen dwaalden over Europa.

Augustus 1921 doet de President van het ICCR Gustav Ador een rechtstreeks beroep op de Volkenbond. Hij verzoekt richtlijnen op te stellen voor hulp aan vluchtelingen en een Hoge Commissaris aan te stellen.

Max Molenaar

... wordt vervolgd

Belangrijkste referenties

1. Genève un lieu pour la paix; efforts, attempts and challenges - a few moments of a history [catalogue of the exhibition 'Geneva: a place for peace'], 2001;
2. The 1899 Hague Peace Conference, A. Eyffinger, Ch.8;
3. International Red Cross and Crescent Museum, Catalogus 2000

Kampement van het Rode Kruis rond 1907, propaganda ansichtkaart

